

**Вищий навчальний заклад Укоопспілки
«Полтавський університет економіки і торгівлі» (ПУЕТ)
Львівський торговельно-економічний університет
Полтавський національний педагогічний університет
імені В. Г. Короленка**

ТРАДИЦІЇ ТА ІННОВАЦІЇ РОЗВИТКУ ПРИВАТНОГО ПРАВА В УКРАЇНІ: ОСВІТНІЙ ВИМІР

**Матеріали VII Всеукраїнської
науково-практичної конференції**

(м. Полтава, 7 червня 2018 року)

**Полтава
ПУЕТ
2019**

УДК 341.9(477):37
ББК 67.9(4Укр)301.12
Т65

Розповсюдження та тиражування без офіційного дозволу Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі» заборонено

Редакційна колегія

Г. В. Лаврик, д. ю. н., професор, завідувач кафедри правознавства Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»;

О. О. Кульчий, к. ю. н., доцент, доцент кафедри правознавства Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі».

Т65 **Традиції та інновації розвитку приватного права в Україні:**
освітній вимір : матеріали VII Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Полтава, 7 червня 2018 р.). – Полтава : ПУЕТ, 2019. – 206 с.

У збірнику містяться матеріали наукових праць учених, студентів вищих навчальних закладів, присвячені відродженню приватного права в Україні в загальнотеоретичному, галузевому (цивільстичному) та педагогічному вимірах цього процесу.

Розраховано на студентів, аспірантів, викладачів, науковців, державних службовців та фахівців гуманітарного профілю.

**УДК 341.9(477):37
ББК 67.9(4Укр)301.12**

*Матеріали друкуються в авторській редакції мовами оригіналів.
За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідають автори.*

© Вищий навчальний заклад Укоопспілки
«Полтавський університет економіки і торгівлі», 2018

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. ПРИВАТНЕ ПРАВО В УКРАЇНІ: ЗАГАЛЬНОТЕОРЕТИЧНІ ТА ІСТОРИЧНІ АСПЕКТИ

Гладкий С. О. Саморефлексія як методологічний принцип сучасного наукового пізнання	7
Озерський І. В. Процедура долучення психологічних знань до матеріалів справи у цивільному судочинстві для відшкодування моральної шкоди	11
Геєць І. В. Юридичні процедури і реалізація прав людини	15
Селіхов Д. А. Сільськогосподарський кредит в системі земського самоврядування (на прикладі Полтавської губернії XIX – XX ст.)	19
Сало В. А., Піднебесна Ю. Ю. Правова регламентація шлюбно-сімейних відносин в період Гетьманщини	22
Сало В. А. Поняття аргументу як складової юридичної аргументації	25
Зідрашко О. С. Теоретико-методологічні засади внутрішньої диференціації публічної служби	28
Юрченко Р. Ю. Правовий звичай як джерело цивільного права, звичай ділового обороту	31
Кальян О. С. Особливості нормативної регламентації принципу верховенства права за цивільним процесуальним законодавством України	33

СЕКЦІЯ 2. РОЗВИТОК ПРИВАТНОГО ПРАВА В СУЧАСНІЙ УКРАЇНІ: ГАЛУЗЕВИЙ (ЦИВІЛІСТИЧНИЙ) РАКУРС

Деревянко Б. В. Щодо перспектив розвитку кооперації в Україні	36
Стрілець В. В. Шлюб як покарання за правом США	39
Кульчій О. О. Вплив GDPR на регулювання відносин щодо персональних даних за участю вітчизняних фізичних та юридичних осіб	41
Боберська К. Г. Проблеми лексикологічного застосування терміну «право на зайняття підприємницькою діяльністю» в Україні та країнах Західної Європи	44
Караулов О. О. Правовий статус криптовалют в Україні та відносин, що виникають у результаті їх використання	49
Бороденко А. О. Теорія та практика визнання недійсності правочинів	52

Гомбаш Т. В. Проблемні питання використання об'єктів інтелектуальної власності у мережі Інтернет	54
Грігорян М. А. Викрадення електричної або теплової енергії шляхом її самовільного використання	61
Жарко О. Г. Цивільно-правова охорона прав співавторів	63
Красіцька Т. С. Спадковий договір у структурі цивільного права України.....	65
Мостепанюк Є. М. Неюрисдикційні форми захисту цивільних прав та інтересів	68
Мйошина А. С. Удосконалення правового регулювання безготівкових розрахунків	72
Нога П. П. Державний контроль якості лікарських засобів в процесі обігу як форма участі держави у сфері господарювання.....	76
Пипко О. В. Речі як об'єкти цивільних прав.....	78
Попова К. А. Перспективи вдосконалення порядку укладення мирової угоди в процедурі банкрутства	82
Псьол Є. А. Правові основи набуття та припинення суб'єктивних корпоративних прав.....	84
Явдоченко А. Г. Поняття та види представництва в цивільному праві.....	87
Жалій М. С. Поняття, ознаки та види державного боргу	90
Ракович О. М. Удосконалення форм господарсько-правової відповідальності за порушення антимонопольного законодавства	94
Тилюк Б. В. Blockchain як інноваційна технологія: правові аспекти	101

СЕКЦІЯ 3. ВЗАЄМОДІЯ ТА ВЗАЄМОПРОНИКНЕННЯ ПРИВАТНОГО ТА ПУБЛІЧНОГО ПРАВА

Лаврик Г. В. Верховенство права як підґрунтя реформування судоустрою, судочинства та суміжних правових інститутів в Україні	104
Білокінь Р. М. Співвідношення примусу та відповідальності в кримінальному процесі	108
Дудченко О. С. Повноваження органів державного управління у сфері зовнішньої торгівлі УСРР в першій половині 1920-х рр.	111

Колеснік Л. І. Органи недержавного фінансового контролю у сфері грошового обігу	114
Кузнецова Л. В. Сучасні виклики в трудовому праві України	116
Кульчій І. О. Правові аспекти стратегічного управління в органах державної влади України	119
Терела Г. В. Місце інституту нагляду і контролю за додержанням законодавства про працю у системі трудового права	121
Харченко Т. О., Посєва А. С. Екологічні наслідки військових дій: міжнародно-правове і національне регулювання	125
Яковенко М. О. Актуальні питання запровадження відновного правосуддя та інституту медіації у кримінальному процесі України	129
Мисак О. І. Становлення та розвиток міжнародно-правової відповідальності як виду юридичної відповідальності	132
Сарана С. В. Податкове право: тенденції розвитку на сучасному етапі правового регулювання податкових правовідносин	135
Стрілець Б. В. Види інвестицій за законодавством Європейського Союзу	137
Бовкун М. В. Несанкціонований доступ в інформаційне середовище як загроза національній безпеці держави	140
Грицай С. О. Необхідність вдосконалення адміністративної процедури внесення даних до єдиного державного реєстру обумовлена врегулюванням процесу звільнення керівника юридичної особи	144
Дем'янова П. В. Право на інформаційну безпеку: правове забезпечення в Україні	147
Журавльова К. В. Фінансово-правова відповідальність за порушення податкового законодавства	149
Загребя І. О. Перспективи законодавчого врегулювання необанкінгу в Україні з урахуванням досвіду ЄС	152
Котов Є. О. Форми прояву корупції у сфері публічних закупівель та їх кримінально-правова кваліфікація	155
Курило В. В. Удосконалення банківського нагляду відповідно до міжнародних стандартів	158

Мантій І. О. Правові аспекти удосконалення бюджетної системи України.....	161
Музиченко Д. М. Система фінансового права та місце в ній інституту фінансового контролю	165
Рибалко С. В. Адаптація трудового законодавства України до права Європейського Союзу.....	167
Рибась В. В. Особливості бюджетних правовідносин	170
Усенко Д. В. Особливості формування особи, яка вчиняє насильницькі злочини	174
Коваленко В. Ф. Поняття та значення кримінально- процесуального доказування	178
Борисенко М. О. Удосконалення податкового законодавства	181
Процедімова А. М. Бюджетний процес: проблеми та перспективи розвитку	183

СЕКЦІЯ 4. ВИВЧЕННЯ (ВИКЛАДАННЯ) ПРИВАТНОГО ПРАВА У ВНЗ УКРАЇНИ

Коваль І. Ф. Щодо посилення ролі інтелектуальної власності в освітньому процесі	188
Дудка Л. О. Особливості використання ділових ігор при викладанні методико-правознавчих дисциплін.....	192
Боберська К. Г., Олійник А. О. Уповноважений з прав студентів: український та зарубіжний досвід.....	195
Сарапин В. В. Василь Милорадович – юрист, етнограф, фольклорист, громадянин	199

шлюбного віку, мають право на шлюб і створення сім'ї згідно з національними законами, які регулюють здійснення цього права. Хоча жертва злочину в США зазначеного періоду також повинна була дати згоду на шлюб, ця згода могла бути вимушеною, оскільки злочинець міг переконати жертву в необхідності прийняття такого рішення. Проте, шлюб як покарання за правом США позаминулого сторіччя – це не просто примха історії. З цього інституту можливо почерпнути важливі ідеї для сучасних обговорень правових проблем сім'ї та шлюбу.

Список використаних джерел:

1. Murray M. Marriage as Punishment (November 1, 2011). Columbia Law Review, Vol. 100, No. 2, 2012 ; UC Berkeley Public Law Research Paper No. 1952311. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ssrn.com/abstract=1952311>
2. Murray M. The strange history of marriage as court-ordered punishment [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.msnbc.com/msnbc/when-marriage-punishment>
3. Cossman B. Marriage as? A reply to Marriage as punishment // Columbia law rev. – N.Y., 2012. – Vol. 112, October. – p. 220–227.
4. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 04.11.1950. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_004

ВПЛИВ GDPR НА РЕГУЛЮВАННЯ ВІДНОСИН ЩОДО ПЕРСОНАЛЬНИХ ДАНИХ ЗА УЧАСТЮ ВІТЧИЗНЯНИХ ФІЗИЧНИХ ТА ЮРИДИЧНИХ ОСІБ

Кульчій О. О., к.ю.н., доц.
кафедра правознавства, ПУЕТ

Термін «персональні дані» доволі давно увійшов у свідомість українських громадян, як і розуміння важливості їх правової охорони та захисту. Правове регулювання відносин, пов'язаних із захистом персональних даних пройшло фазу стрімкого розвитку, відтак на сьогодні вітчизняне законодавство у цій сфері є відносно стабільним. Одна слід враховувати, що у зв'язку з процесами глобалізації на відносини за участю вітчизняних фізичних та юридичних осіб можуть впливати й інші нормативні регулятори, окрім національного законодавства. Особливо це характерно для інформаційних відносин, які за своєю природою легко (і іноді навіть непомітно для їх суб'єктів)

можуть ставати транскордонними, а відтак – обтяжуються іноземними елементами.

Саме з цієї причини потребує уваги факт набрання чинності Постановою Європейського парламенту та Ради ЄС від 27.04.2016 р. «Про захист фізичних осіб щодо обробки персональних даних та щодо вільного руху таких даних та щодо визнання нечинною Директиви 95/46/ЄС» (On the protection of natural persons with regard to the processing of personal data and on the free movement of such data, and repealing Directive 95/46/EC (General Data Protection Regulation)). Скорочену назву документа можна перекласти як «Генеральна постанова щодо захисту даних», однак в усьому світі вона відома за своєю англомовною аббревіатурою – GDPR.

Перш за все громадяни України отримали відомості про нові правила роботи з персональними даними від різноманітних Інтернет-сервісів, сервери і головні офіси яких знаходяться за кордоном, зокрема, у країнах ЄС. Це зумовлено тим, що ці суб'єкти є найбільш вразливими до доволі суворих санкцій, передбачених GDPR. П. 4 ст. 83 GDPR передбачає, що у разі порушення його положень до суб'єктів відповідальності може бути застосовано адміністративний штраф у розмірі до 20 млн. євро, або до 4 відсотків світового річного доходу порушника за попередній фінансовий рік (залежно від того, що буде вищим).

Відтак є актуальним питання, якою ж мірою GDPR може зачіпати права та інтереси вітчизняних суб'єктів, та яким є ризик застосування до них санкцій у разі порушення правил обробки персональних даних.

З одного боку пп. а ч. 2 ст. 2 GDPR передбачає, що вона не застосовується до обробки персональних даних, що відбувається у процесі здійснення діяльності, що здійснюється за межами права ЄС. Але більш детально територіальні межі застосування постанови визначаються у ст. 3. Вона передбачає, що Постанова застосовується до обробки персональних даних у процесі діяльності організації, що є контролером чи обробником персональних даних, якщо вона знаходиться на території ЄС незалежно від того, чи здійснюється сама така обробка у ЄС, чи ні. З огляду на те, що більшість світових ІТ компаній мають свої представництва на території країн ЄС – стає зрозумілим, чому громадяни України отримують повідомлення про зміну правил обробки персональних даних, хоча, на перший погляд, зміна правил у ЄС на них безпосередньо впливати не має.

Окрім того, GDPR має застосовуватися і у випадку обробки персональних даних суб'єктів таких даних, котрі перебувають на території ЄС розпорядниками або обробниками, що не зареєстровані у

країнах ЄС за умов, що процес обробки таких даних пов'язаний з пропозицією товарів чи послуг (незалежно від їх оплатності) або з мониторингом поведінки суб'єктів персональних даних, яка має місце на території ЄС. Додатково передбачається застосування GDPR розпорядниками персональних даних, що зареєстровані не у ЄС, але у країні, у якій застосовується право країни-члена ЄС в силу міжнародного публічного права (ч. 3 ст. 3).

При цьому слід зауважити, що GDPR не підлягає застосуванню до обробки персональних даних фізичними особами з суто особистою чи побутовою метою. Відтак, є підстави вважати перебільшеними чутки про те, що тепер туристи будуть боятися робити у країнах ЄС фото на вулиці, оскільки у кадр можуть потрапити випадкові перехожі. Водночас, якщо такі кадри особа буде поширювати за допомогою соціальних мереж – ці кадри будуть оброблятися уже за участі суб'єктів господарювання і зареєстровані у ЄС. Як наслідок – перешкоди у цьому може здійснювати сама соціальна мережа (її оператор), оскільки санкції можуть загрожувати йому.

Щодо вітчизняних суб'єктів господарювання – під дію GDPR можуть потрапити такі, які так чи інакше мають відношення до ринків країн-ЄС чи обслуговують їх громадян, збирають якусь інформацію про них. Наприклад, це може стосуватися вітчизняних транспортних компаній, оскільки при придбанні квитків споживачі залишають свої персональні дані. Крім того, привертає увагу використане у ч. 2 ст. 2 GDPR формулювання, яке передбачає, що суб'єкт персональних даних має просто передувати на території ЄС для того, щоб до осіб, які оброблятимуть його дані з комерційною метою підпадали під дію Постанови. Це означає, що навіть якщо громадянин України перебуваючи у країні ЄС вирішить придбати квиток на потяг чи автобус за допомогою вітчизняних електронних сервісів – така операція теоретично підпадатиме під регулювання GDPR.

Відтак, для вітчизняних суб'єктів, навіть у тому разі, якщо вони не надають послуг/не виконують робіт і не продають товарів за межами території України є ризик порушення досліджуваної Постанови, оскільки такі суб'єкти, переважно, мало цікавляться зарубіжними нормативними актами. З іншого боку і застосувати санкції до таких порушників буде доволі складно у разі відсутності у таких суб'єктів активів за кордоном.

Таким чином, імплементація GDPR може мати наслідки для вітчизняних суб'єктів господарювання навіть якщо вони не здійснюють зовнішньоекономічної діяльності. Тільки ретельний

правовий аналіз власної діяльності дозволить вберегтися від проблем у майбутньому.

Список використаних джерел:

1. On the protection of natural persons with regard to the processing of personal data and on the free movement of such data, and repealing Directive 95/46/EC (General Data Protection Regulation) : Regulation (EU) 2016/679 of the European Parliament and of the Council of 27 April 2016. – Режим доступу: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A32016R0679>

ПРОБЛЕМИ ЛЕКСИКОЛОГІЧНОГО ЗАСТОСУВАННЯ ТЕРМІНУ «ПРАВО НА ЗАЙНЯТТЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ» В УКРАЇНІ ТА КРАЇНАХ ЗАХІДНОЇ ЄВРОПИ

Боберська К. Г.,

кафедра правознавства, ПУЕТ

Досліджуючи проблему права на зайняття підприємницькою діяльністю в спеціально-юридичному аспекті, необхідно також зазначити, що розкриття змісту зазначеного права не можливо без структурно-функціонального, системного, а також граматичного аналізу його сутності.

Для досягнення цієї мети – необхідно провести лексикологічне юридичне тлумачення не тільки «права на зайняття підприємницькою діяльністю», але й інших понять і словосполучень, які використовуються для конструювання даного права у вітчизняному та європейському законодавстві.

У Конституції України статтею 42 закріплено право на підприємницьку діяльність, але фактично у законодавстві України використовується велика кількість синонімічних замінників даної конструкції.

Передусім слід зазначити, що всі варіації формулювання терміну «право на підприємницьку діяльність» можна поділити на два види. Перший виокремлює і уточнює суб'єкта такої діяльності. Також у даному випадку слід зважати на той факт, що формулювання та окреслення суб'єктів права на зайняття підприємницькою діяльністю має подекуди галузевий характер.

Наприклад, ст.50 Цивільного кодексу України проголошує право фізичної особи на здійснення підприємницької діяльності. Відповідно до п.1 даної статті право на здійснення підприємницької діяльності,

Наукове видання

ТРАДИЦІЇ ТА ІННОВАЦІЇ РОЗВИТКУ ПРИВАТНОГО ПРАВА В УКРАЇНІ: ОСВІТНІЙ ВИМІР

**Матеріали VII Всеукраїнської
науково-практичної конференції**

(м. Полтава, 7 червня 2018 року)

Головний редактор *М. П. Гречук*

Оригінал-макет надано кафедрою правознавства Вищого навчального закладу Укоопспілки
«Полтавський університет економіки і торгівлі»

*Формат 60×84/16. Ум. друк. арк. 12,9.
Тираж 150 пр. Зам. № 063/562.*

*Видавець і виготовлювач
Вищий навчальний заклад Укоопспілки
«Полтавський університет економіки і торгівлі»,
к. 115, вул. Коваля, 3, м. Полтава, 36014; ☎ (0532) 50-24-81*

*Свідоцтво про внесення до Державного реєстру видавців, виготівників
і розповсюджувачів видавничої продукції ДК № 3827 від 08.07.2010 р.*